

Николай Хайтов

Душата на леса

Отдъхвам си, когато изляза навън от селото и отида в „Могила“ единственото място, където мога да срещна чаровния спомен от детските години. Защото само тя, могилата, не се е променила. И всичко там е, както си беше: пътеките от излъскан варовик, скалистият заоблен връх, изоставените ниви, сраснали с бозалък, и непроходимият букак от тях надолу – най-дивото и скришно място на света, наречено с едно изречение от праисторията, странно и ръбато име – „Пърдулак“.

„Пърдулак“ е чупка в снага на „Могила“, с малко повече земя. На тая суха червеникава земя в полето щяха само трънки да растат, но за могилското скалисто бърдо тя беше истински оазис на земното плодородие, привлякъл завоеватели от целия горски свят. Габри, буки и шипки, черни борове, трепетлики, осики и брези – всичко се беше втурнало с еднакъв устрем да засели, да завладее „Пърдулак“.

Дори леските на това място бяха загубили вродената си боязливост и пошибваха с дългите си пръти съседните буки. Отстъпчивият габър се надваряше с дъба, свенливата бреза въвираше клони в ребрата на явора. Беше любопитно да се наблюдава как черният бор врязваше тъмозелените си тумби в разноликия гъстак, за да изтика няколко бухлати кленове. А глогът – кривият и уродливият, се надварваше с трепетликата и като не успяваше да я настигне, драскаше кората ѝ и с яките си тръни – коварен и жесток.

В тая гора всичко беше диво. Змиите имаха рогчета, смоците пълзяха изправени на опашките си, таралежите се търкаляха, за да не попаднат в лапите на кръвожадните лисици, а бухалите нападаха младите зайци още преди залез. В тоя пущинак не се чуваше шепот на листа, а винаги – съскане. Вятърът, попаднеше ли там, заплиташе се и издъхваше унищожен; бурята се смълчаваше, слънцето набързо подминаваше... Само едно нещо в тоя гъсталак беше питомно и кротко, едно дърво в тоя мрачен лес сияеше с доброта и красота – дивата ябълка.

Нисичка, с разлата корона, тя спокойно си растеше, сякаш всеобщият суров закон за надпреварването не я засягаше. Листата ѝ бяха мънички, мъхнати, клоните – чепати, а стеблото с червеникаква като земята, попукана кора. Една сива, дива горска ябълка, засята в тоя пущинак от човката на някое пиле, която се ползуваше с особена почит и внимание.

Буйните горски дървета изпитваха преклонение пред единственото в гората плодно дърво. Те се бяха дръпнали от него, направили му бяха място, не го докосваха нито с клоните, нито със своята сянка. Тия сурови бойци държаха копията „при нозе“, свиваха юздите на върховете си –

влюбени в ябълковото дърво.

Ние, децата, не разбирахме тази любов, но затова пък обичахме плодовете на дървото. Те бяха корави, кисели, но след първите слани опадваха на земята, за няколко дни омекваха и ставаха най-вкусните плодове на земята. Всичките птици на „Могила“ се събираха тогава под дивата ябълка. Враните налапваха плодовете цели и бързо си отиваха, сякаш не желаеха да се смесват с останалия горски дребосък. Сойките грабваха плодовете, като че крадяха, а косовете пируваха заедно.

Птичий пир траеше цяла есен – един радостен и пъстър панаир, който развеселяваше цялата гора. Но тая радост никога не можеше да се сравни с радостта, която дивата ябълка раздаваше през пролетта.

Пролетно време в съблечената от шума гора най-ясно се виждаше кой кого стиска, кой кого души, изпреваря или измества. Нямаше я зеленината, за да скрие жестоката и люта борба. Храсталакът беше пуст, печален. Сплетени съчки, криви стебла, безжизнена мокра кора... Нищо, което да мами окото, да гали душата, освен цветовете на дивата ябълка.

Когато всичко беше още сиво и мъртво, тя започваше да цъфти и цялата се покриваше с бледорозови, обагрени с малинови капки листица. Зимният дъх на гнила, мокра шума отстъпваше пред нежното благоухание на ябълков цвят, който носеше в себе си копнежа на скованите в ледена тръпка дървета, надеждите за лято, даровете на есента. Този пръв пролетен дъх окуражаваше пъпките да се развиват, опияняваше птиците, влудяваше бръмбарите и пчелите, които идваха на рояци да пият нектар от дивата ябълка. Тогава над цялата местност се носеше жужене и бръмчене, като че голите вейки на гората се превръщаха в арфи, а пъпките – в струни. И започваше пролетното чудо в леса. Наежените клони се отпусаха, изправяха се кривите стебла, чуваха се въздишки – облекчителни въздишки на души затрогнати, освободени, укротени.

Въздишаше опиянената с музика и красота гора.

Това лято аз пък отидох на „Могила“ – за да срещна там, край дивата горска ябълка, своите спомени, но я намерих отсечена! Дънерът само стърчеше като надгробен камък. Останали бяха червеникавите накръвавени тресчици, попилени по сухата трева, и съчките от дребните клони със спарушена и жълта шума. Нямаше го дървото, чудесното, пратеника на пролетта. На негово място зееше в гъсталака дупка – тъмна и зловаща като гроб.

Гората ми се видя настръхнала. От дълбочините ѝ долиташе глухо и равно бучене, дълго и протяжно „у-у-у-у-у“, изтръгнато сякаш от

вълча уста. Тръгнах си, но протяжното „у-у-у“ не престана да дюдюка и бучи.

Пустота заварих, оставих пустота...

КРАЙ

© Николай Хайтов

Източник: <http://slovo.bg/old/plamak/10708/10708018.htm>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11487>]